

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

	ЗАТВЕРДЖЕНО
	-
	19 2026 .

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ФІЛОСОФІЯ

Галузь знань А Освіта

Спеціальність А7 Фізична культура і спорт

Освітня програма Фізична культура і спорт

Факультет Гуманітарно-педагогічний

Розробник: Лауга О.Д., к.філос.н., доцент

Київ - 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Філософія» є обов'язковою компонентою ОПП з циклу загальної підготовки студентів спеціальності «Фізична культура і спорт». Філософія являється світоглядом вищого теоретичного рівня, відображає сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їхньої взаємодії. Філософія відіграє значну роль в професійній підготовці тренера, викладача з виду спорту. Вона сприяє осмисленню феномену фізкультурно-спортивної діяльності людини. Філософія спорту як новий науковий напрямок в своїй основі поєднує філософію і спорт, пізнання світу через спорт і завдяки спорту. Завдяки цьому її вивчення дозволяє сформуванню перелік загальних компетентностей, які лежать в основі освітньої програми. Дисципліна спрямована на формування у студентів системного світогляду, розвитку критичного мислення, розуміння основних філософських ідей, етичних принципів та цінностей, важливих для професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту. Особлива увага приділяється філософії тіла, культури здоров'я, мотивації та самореалізації особистості у спортивній діяльності. Вивчення філософії сприяє світоглядно-методологічній підготовці студентів, підвищує загальний інтелектуальний рівень студентів, формує філософську культуру мислення, актуалізує національну свідомість майбутньої суспільної еліти. Дисципліна складається з трьох змістових модулів: «Історія світової філософії», «Онтологія. Гносеологія», «Буття людини в соціумі, фізичній культурі та спорті».

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Першого (бакалаврського) ОП
Галузь знань	А Освіта
Спеціальність	А7 Фізична культура і спорт
Освітня програма	Фізична культура і спорт
Факультет/ННІ	Гуманітарно-педагогічний

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість змістових модулів	3
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-

Форма контролю	Екзамен
----------------	---------

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	-
Семестр	2	-
Лекційні заняття	30 год.	-
Лабораторні роботи	-	-
Практичні, семінарські заняття	30 год.	-
Самостійна робота	30 год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	-
Форма контролю	Екзамен	-

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: Вивчення навчальної дисципліни «Філософія»: сформувати у студентів цілісне уявлення про основні філософські концепції, методи і категорії, розвинути здатність до критичного мислення, рефлексії, етичної оцінки професійної діяльності, зокрема в галузі фізичної культури і спорту. Навчити студентів застосовувати філософські підходи до аналізу соціальних, культурних і духовних аспектів спорту, формувати гуманістичний світогляд, сприяти вихованню відповідальності, толерантності та гармонійного розвитку особистості.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Філософія» (за їх наявності)

Набуття компетентностей

ЗК1 — Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями

ЗК3 — Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій

ЗК9 — Навички міжособистісної взаємодії

ЗК10 — Здатність бути критичним і самокритичним

ЗК11 — Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

СК1 — Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості

СК6 — Здатність до розуміння ретроспективи формування сфери фізичної культури і спорту

СК14 — Здатність до безперервного професійного розвитку

Програмні результати навчання

РН1 — Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем

РН4 — Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення

РН5 — Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег

РН21 — Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Модуль 1. Історія світової філософії												
Тема 1. Сутність філософії. Сучасне світорозуміння як основа життєвої активності	2	-	-	2	10	14	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Філософія Давнього світу. Греція, Індія та Китай	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Західноєвропейська філософія Нового часу	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Німецька класична філософія	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Некласична філософія 19-21 ст.	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Феномен української філософії	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Разом за модулем 1	14	0	0	14	10	38	-	-	-	-	-	-
Модуль 2. Онтологія. Гносеологія												
Тема 1. Онтологія. Буття людини в фізичній культурі та спорті	2	-	-	2	10	14	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Свідомість як фундаментальна категорія філософії.	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Теорія пізнання. Фізична культура і спорт як об'єкт філософського пізнання	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Наукове пізнання. Методологія пізнання спорту.	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 2	8	0	0	8	10	26	-	-	-	-	-	-
Модуль 3. Буття людини в соціумі, фізичній культурі та спорті												
Тема 1. Філософія спорту як галузь філософського знання.	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Соціальна філософія: основні підходи до розуміння суспільства	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Філософська антропологія. Спортивна культура	2	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Мораль та цінності у житті людини та спорті.	2	-	-	2	10	14	-	-	-	-	-	-
Разом за модулем 3	8	0	0	8	10	26	-	-	-	-	-	-
Курсовий проект (робота)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	30	0	0	30	30	90	-	-	-	-	-	-

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сутність філософії. Сучасне світорозуміння як основа життєвої активності	2
2	Тема 2. Філософія Давнього світу. Греція, Індія та Китай	2
3	Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження	2
4	Тема 4. Західноєвропейська філософія Нового часу	2
5	Тема 5. Німецька класична філософія	2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
6	Тема 6. Некласична філософія 19-21 ст.	2
7	Тема 7. Феномен української філософії	2
8	Тема 8. Онтологія. Буття людини в фізичній культурі та спорті	2
9	Тема 9. Свідомість як фундаментальна категорія філософії.	2
10	Тема 10. Теорія пізнання. Фізична культура і спорт як об'єкт філософського пізнання	2
11	Тема 11. Наукове пізнання. Методологія пізнання спорту.	2
12	Тема 12. Філософія спорту як галузь філософського знання.	2
13	Тема 13. Соціальна філософія: основні підходи до розуміння суспільства	2
14	Тема 14. Філософська антропологія. Спортивна культура	2
15	Тема 15. Мораль та цінності у житті людини та спорті.	2
Всього годин		30

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософська пропедевтика. Сучасне світорозуміння як основа життєвої активності	2
2	Філософія Давнього світу.	2
3	Філософія Середньовіччя та Відродження.	2
4	Філософія Нового часу та Просвітництва.	2
5	Німецька класична філософія	2
6	Некласична філософія XIX-XXI ст.	2
7	Українська філософія.	2
8	Філософське вчення про буття	2
9	Свідомість як фундаментальна категорія філософії.	2
10	Гносеологія. Теорія пізнання.	2
11	Наукове пізнання. Методологія пізнання спорту.	2
12	Філософія спорту	2
13	Проблеми соціальної філософії. Філософський аналіз суспільства	2
14	Особистість як предмет дослідження філософії, культури і спорту	2
15	Мораль та цінності в бутті людини та у спорті	2
Всього годин		30

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Фізкультурно-спортивний світогляд в дискурсі категорії здоров'я та життєдіяльності.	10
2	Людина у світі спорту: єдність фізичного, духовного та соціального розвитку. Рух як основа здорового буття людини.	10
3	Професійна етика в галузях фізичної культури і спорту. Концепт Fair Play як аксіологічний пріоритет спортивної діяльності. стратегії майбутнього.	10
Всього годин		30

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Усне або письмове опитування
- Співбесіда
- Тестування
- Есе
- Модульне тестування
- Екзамен
- Презентації та виступи на наукових заходах

Методи навчання:

- Словесний метод (лекція, дискусія, розповідь-пояснення, співбесіда)
- Практичний метод: студенти одержують знання й уміння, виконуючи практичні дії на семінарських заняттях
- Наочний метод: джерелом знань є спостережувані предмети, явища, наочні приклади (метод ілюстрацій, метод демонстрацій)
- Кейс-метод
- Метод проєктного навчання
- Метод мозкового штурму
- Командна робота

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки

у НУБіП України»

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Історія світової філософії		
Самостійна робота. 1. Фізкультурно-спортивний світогляд в дискурсі категорії здоров'я та життєдіяльності.	ПРН 4, ПРН 5. Для забезпечення розвитку критичного мислення та здатності аналізувати складні проблеми сучасного глобалізованого світу, формування особистої світоглядної позиції та етичних принципи, необхідних для відповідального життя в суспільстві: знати базові філософські поняття, вміти визначати власний світогляд, аналізувати етапи формування світогляду, аналізувати та розрізняти особливості східної та західної філософії, розрізняти християнську та світську філософію, знати особливості філософії Нового часу, аналізувати історичні тенденції 17-19 ст., розуміти логіку становлення та розвитку наукового знання, використовувати набуті знання для аналізу причин помилок у пізнанні, аналізувати внесок німецьких класиків для розвитку науки та філософії, знати особливості та школи некласичної філософії, знати етапи формування та представників української філософії, застосовувати набуті знання для з'ясування місця укр. філософії у світовій філософії. Модуль спрямований на ознайомлення студентів з історичними аспектами філософії та її розвитку у світовій культурі. Студенти здобудуть навички аналізу філософських ідей у контексті фізичної культури і спорту, зможуть критично оцінювати сучасні підходи та формувати власне бачення шляхів розв'язання проблем у цій сфері.	10
Семінарське заняття. 1. Філософська пропедевтика. Сучасне світорозуміння як основа життєвої активності розвитку фізичної культури і спорту у світовій філософії.		4
Практична робота. Тест 1		5
Семінарське заняття. 2. Філософія Давнього світу		4

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Практична робота. Тест 2		5
Семінарське заняття. 3. Філософія Середньовіччя та Відродження		4
Практична робота. Тест 3		5
Семінарське заняття. 4. Філософія Нового часу та Просвітництва		4
Практична робота. Тест 4		5
Семінарське заняття. 5. Німецька класична філософія		4
Практична робота. Тест 5		5
Семінарське заняття. 6. Некласична філософія XIX-XXI ст.		5
Практична робота. Тест 6		5
Семінарське заняття. 7. Українська філософія		0
Практична робота. Тест 7.		5
Модульна контрольна. 1		30
Всього за модулем 1		100

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 2. Онтологія. Гносеологія		
Самостійна робота. 2. Людина у світі спорту: єдність фізичного, духовного та соціального розвитку. Рух як основа здорового буття людини.	ПРН 4, ПРН 5. Для формування основ наукового світогляду студентів, розуміння природи знання, меж пізнання та критеріїв істинності, розвитку абстрактного мислення, здатності до концептуального аналізу та формування методологічних основ для професійної зайнятості: знати основні поняття філософського вчення про буття, розуміти зміст сучасних онтологічних проблем, розрізняти проблеми буття світу та людини, аналізувати структуру психіки та свідомості людини, розуміти логіку процесу формування людської свідомості та самосвідомості особистості, аналізувати форми чуттєвого та раціонального пізнання, розуміти специфіку пізнавальних процесів. Модуль присвячений вивченню основ онтології та гносеології у контексті фізичної культури і спорту. Студенти здобудуть знання про сутність людини у світі спорту, її духовний і фізичний розвиток, навички критичного мислення щодо філософських концепцій.	10
Семінарське заняття. 8. Філософське вчення про буття		10
Практична робота. Тест 8		5
Семінарське заняття. 9. Свідомість як фундаментальна категорія філософії.		10
Практична робота. Тест 9		5
Семінарське заняття. 10. Гносеологія. Теорія пізнання		10
Практична робота. Тест 10		5
Семінарське заняття. 11. Наукове пізнання.		10
Практична робота. Тест 11		5
Модульна контрольна. 2		30
Всього за модулем 2		100

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 3. Буття людини в соціумі, фізичній культурі та спорті		
<p>Самостійна робота. 3. Професійна етика в галузях фізичної культури і спорту. Концепт Fair Play як аксіологічний пріоритет спортивної діяльності. Стратегії майбутнього.</p>	<p>ПРН 4, ПРН 5, ПРН 21. Для оволодіння філософськими інструментами осмислення власного місця у світі та розуміння фундаментальних питань існування, пошуку сенсу життя та розуміння свого призначення, сприянню інтелектуальному зростанню та формуванню зрілої особистості: вміти визначати місце філософії спорту у системі філософії та «спортивної науки» і дати уявлення про філософію спорту як галузь філософського знання, її специфіку та місце у загальній структурі філософії, розуміти проблеми виникнення і суті фізичної культури і спорту у сучасній філософській теорії, розуміти етичні проблеми, які існують у спорті, аналізувати зміни, що відбуваються у спорті та спортивній діяльності, детерміновані сучасною соціокультурною ситуацією, вміти формулювати проблеми суспільного буття, аналізувати причини соціальних явищ, застосовувати набуті знання для власної соціалізації та підвищення соціальної успішності, вміти описати основні філософські підходи до сутності людини, вміти визначати підстави та походження моралі, аналізувати сучасні аксіологічні проблеми, озуміти цінність буття у цілому та буття людини зокрема, застосовувати знання сучасних аксіологічних цінностей у власному житті. Модуль спрямований на дослідження соціальної ролі фізичної культури і спорту, етичних аспектів та концепції Fair Play. Студенти навчатимуться аналізувати соціальні процеси, застосовувати теоретичні знання для практичних ситуацій та формувати власне критичне ставлення до етичних стандартів.</p>	10
<p>Семінарське заняття. 12. Філософія спорту</p>		10
<p>Практична робота. Тест 12</p>		5
<p>Семінарське заняття. 13. Проблеми соціальної філософії. Філософський аналіз суспільства</p>		10
<p>Практична робота. Тест 13</p>		5
<p>Семінарське заняття. 14. Особистість як предмет дослідження філософії, культури і спорту</p>		10

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Практична робота. Тест 14		5
Семінарське заняття. 15. Мораль та цінності в бутті людини та у спорті		10
Практична робота. Тест 15		5
Модульна контрольна. 3		30
Всього за модулем 3		100
Студент може отримати додаткові бали до підсумкового рейтингу з дисципліни за активну участь у науковій та науково-просвітницькій діяльності, що відповідає тематиці курсу. До таких видів діяльності належать: підготовка та представлення доповідей на наукових конференціях, науково-практичних семінарах, вебінарах, круглих столах, студентських наукових форумах, а також публікація тез доповідей або наукових матеріалів. Додаткові бали нараховуються за умови документального підтвердження участі (сертифікат, програма заходу, збірник тез, довідка тощо) та можуть становити до 10 балів за семестр. Конкретна кількість балів визначається викладачем залежно від рівня заходу, ступеня особистої участі студента та результативності наукової діяльності. Участь у наукових заходах сприяє поглибленню фахових знань, розвитку навичок критичного мислення, академічної комунікації та формуванню дослідницьких компетентностей.		+10
Навчальна робота (разом за семестр)		70
Підсумковий екзамен		30
Разом за курс		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Лабораторні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перескладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
--	--

Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання сторонніх матеріалів і несанкціонованих пристроїв під час виконання контрольних робіт, заліку або екзамену заборонено.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4393>);

-Конспекти лекцій та їх презентації (в електронном у вигляді);

-Гейко С.М., Горбатюк Т.В., Лаута О.Д. та ін. Людина, суспільство, держава у філософському дискурсі: історія та сучасність : монографія. К.: «Міленіум», 2020. 378 с. ;

-Савицька І.М., Культенко В.П., Лаута О.Д., та ін. Проблеми і перспективи сучасного мегасуспільства в контексті гуманітарного дискурсу. Колективна монографія – К., 2020. -209 с.;

-Губерський Л., Андрущенко В., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість: Методолого-світоглядний аналіз. К.: Знання України, 2022. 580 с. ;

-Історія філософії. Античність та Середньовіччя. За ред. Умберто Еко та Рікардо Федріги. Харків: Фоліо, 2021.;

-Причепій Є. М. Філософія : посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Академвидав, 2021. - 575 с.;

-Філософія. Бичко І., Табачковський В., Бичко А., Ярошовець В. К.: Либідь, 2022.;

-Філософія: терміни і поняття: Навчальний енциклопедичний словник. Під редакцією В.Л. Петрушенка. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 506 с.;

-Лаута О.Д. Методичні настанови з вивчення курсу «Філософія» для студентів ОС «Бакалавр» гуманітарно-педагогічного факультету НУБіП України спеціальності А7 Фізична культура і спорт. – К.: Вид-во НУБіП, 2025. – 111 с.;

-Фюрст М., Тринкс Ю. Філософія. Вид-во Дух і літера, 2023.;

Рекомендовані джерела інформації

1. Лаута О.Д. Глобалізація як соціально-філософська проблема. Суспільні науки: напрями та тенденції розвитку в Україні та світі : матеріали міжн. науково-практичної конференції, м. Одеса, 2020. С. 50-54.

2. Предмет і проблематика філософії / за заг. ред М.А.Скринника, З.Е.Скринник. Львів, 2021. С. 336-338.
3. Лаута О.Д. Руйнація національної ідентичності українського народу з боку росії: філософський вимір: Збірник матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. «Відносини між Україною і НАТО на сучасному етапі: досягнення та виклики». Київ, 2 червня 2022. С. 209-211.
4. Лаута О.Д. Маніпулятивний вплив засобів масової комунікації на розвиток культури спілкування // Духовний код української ідентичності у вимірі міжкультурної комунікації (до 300-річчя від дня народження Г. С. Сковороди) зб. матеріалів міжнародної наук.-практ. конф., Київ, 10 - 11 листопада 2022 р. – К., 2022. – 396 с.
5. Лаута О.Д. Національна ідентичність – ґрунт на якому базується сучасне та виростає майбутнє // Національна українська ідентичність очима молодих науковців. Науково-практичний семінар: зб. наук. праць (за матеріалами науково-практичного семінару), Київ, 9 травня 2024 р.). – К., 2024.
6. Цінності в житті людини і суспільства / Філософія/ За ред. Надольного І. Ф. – К., 2020. – С. 449-463.
7. Кулик О. Становлення новітньої вітчизняної філософії спорту: євроінтеграційний контекст / О. Кулик // Вища школа. – 2023. – № 4. – С. 48-56.